

Høringssvar fra Rådet for Grøn Omstilling

Mod en cirkulær, regenerativ og konkurrencedygtig bioøkonomi

Rådet for Grøn Omstilling bakker op om, at cirkulære, biobaserede og regenerative økonomier tænkes sammen. Der ligger store potentialer i cirkulær bioøkonomi inden for de planetære grænser. Men det kan ikke lade sig gøre at erstatte materialer og brændstoffer der i dag produceres med fossil olie, én til én med biomasse – det er der ikke tilstrækkeligt biomasse til. Derfor er det nødvendigt med en cirkulær tilgang, og et fokus på at reducere vores forbrug af produkter produceret i og udenfor Europa. Samtidig er det nødvendigt at have fokus på, at biomassen skal komme fra bæredygtige kilder, der ikke begrænser natur og biodiversitet.

Det er nødvendigt at gå væk fra den silotænkning, som fortsat praktiseres i de forskellige brancher. Alle brancher får brug for biomasse, hvis vi skal erstatte fossil olie. Derfor er det nødvendigt, at der politisk sker en prioritering af, hvor vi har mest brug for biomassen. Det bør ske efter et kaskadepincip, hvor fødevarer kommer først, derefter medicin, materialer, nødvendige kemikalier, foder og energi med recirkulering af næringsstoffer til landbrug, som nederste trin i kaskaden.

Import af biomasse bør ikke være en forudsætning for, at EU kan få en cirkulær bioøkonomi. Det er både sårbart ud for et princip om selvforsyning, men også ift. de globale klimamål. Det gælder både for import af biomasse til energi, men det gælder også for import af soja til foder. Husdyrproduktion skaber et stort træk på arealer, klima og ressourcer, og hvis der skal være biomasse nok til en cirkulær bioøkonomi der ikke er afhængig af fossil olie, vil det være nødvendigt at se på, hvordan efterspørgsel og produktion af plantebaseret mad til mennesker kan øges.

Der ligger et potentiale i at bruge restbiomasser fra eksempelvis landbrug til at producere biomaterialer med lang holdbarhed, der både kan fortrænge fossil olie, men som også kan lagre kulstof i en periode.

En bæredygtig bioøkonomi kræver:

- Fokus på ressourceeffektivitet, cirkularitet og bæredygtig biomasseforsyning.
- Et absolut krav om reduktion i EU's samlede materialeforbrug.
- En tydelig hierarkisering af biomasseanvendelse, hvor det højeste værdiskabelsespotentiale – defineret som samfundsmæssig værdi – prioriteres først.

For at kunne producere biomasse er vi afhængige af en række næringsstoffer, især fosfor. Fosfor er et kritisk råstof, og importeres fra geopolitiske områder såsom Vestsahara og Rusland. Derfor er recirkulering af fosfor vigtig for, at bioøkonomien kan lade sig gøre.

Når der kommer større efterspørgsel på biomasse, er det nødvendigt at biomasse ikke bruges til energiformål. Det gælder både i forbrænding og produktion af biogas. Her vil det være nødvendigt med skrappe krav om ikke at bruge energiafgrøder direkte til energiproduktion. Danmark har eksempelvis forbudt brug af majs i biogasproduktion og sat et maks på 4 % energiafgrøder i biogasproduktion. Samme krav kunne indføres for at sikre mere biomasse til kaskadeudnyttelse i EU.

Det er også vigtigt, at kulstofcertifikater ikke kommer til at spænde ben for mulighederne i bioøkonomi.

Konklusion

Det er vigtigt at udfase fossile ressourcer for at løse klima-, biodiversitets- og forureningskriserne. Men at erstatte fossil olie og energi med biomasse uden at reducere det samlede forbrug vil ikke løse problemet.

EU's bioøkonomistrategi bør:

- Fremme naturgenopretning og biodiversitet.
- Sikre fødevareforsyning.
- Prioritere ressourceeffektivitet og at biomasse bruges i produkter med lang levetid, såsom byggematerialer.
- Undgå støtte til kortlivede anvendelser og overveje energiforbrug og ressourceomkostninger nøje i alle biomassebaserede anvendelser.

Venlig hilsen

TRINE LANGHEDE

Rådgiver, Bioressourcer og Fødevarer

Kompagnistræde 22, 3. sal
1208 København K., Danmark
www.rgo.dk

tlf.: 3318 1931
mail: Trinel@rgo.dk

Rådet for Grøn Omstilling
Adresse: Kompagnistræde 22, 3. sal, 1208 København
E-mail: info@rgo.dk CVR: 15428376